

משחקי הכיף

כתבה שקראתי על מהות הכיף וכיצד משיגים אותו, שלחה אותי למחקר מעמיק על המילה הכה ישראלית
✳ מימי כיף בעבודה, שרחוקים מאוד מכיף, ועד חוסר הכיף של אירוח בסוכה - הכי טוב זה לכיף לבד

ופנאי, אבל גם על זה אפשר להתווכח. כשהיינו ילדים, לא היה כיף גדול מלנסוע ברכב בלי מזון לסחנה או לחוף הכנרת, לבשל על גזייה, לאכול תירס מקופסת שימורים ולישון באוהל על הרצפה עם להקת יתושים מסביב. זה באמת היה כיף ענק. אבל האם באמת אהבנו את זה, או שפשוט ההורים שלנו שיווקו לנו את זה ככיף האולטימטיבי כי הם התקמצנו לנסוע למלון חמישה כוכבים באילת? הרי היום הסיכוי שאקרא לעניין כזה "כיף" הוא קטן מאוד, ואני לא מבין איך אפשר ליהנות מסופ"ש בכנרת אם אתה לא קרפיון.

נסיעה לחופשה בחו"ל נחשבת כיפית, אם כי יש מי שיגידו שהתורים בשרה התעופה, הרוחק במטוס, התורים ביורודיסני והתפקוד כנושא שקיות שופינג בחנויות בגדים ברחבי אירופה קרובים יותר להגדרה של סיוט, וזה עוד לפני ששמעת כמה הוא עולה לך.

במאמר שקראתי, מצוטט פרופסור

לפסיכולוגיה שמחלק את הכיף לסוגים שונים: כיף הישגי, שמופק מהשגת יעדים כמו ניצחון בספורט, או היכולת לשרוד מחנה קיץ בצופים בלי לחטוף זיהום מהאוכל ולעבור למחנה סורוקה; הכיף האקטיבי, שמופק מריקוד, מנסיעה ברכבות הרים או מצפייה בספורט אתגרי שאני, כבעל פחד גבהים ומשיכה לרביצה על ספות, פחות מתחבר אליו; הכיף החושני, שנובע ממין ומסמים ושעשוי להיות לא חוקי; ויש גם כיף פשוט, שמבטא שביעות רצון מעבודת גינון בחצר או מקריאת ספר. כמעט כל האירועים הכיפיים משולבים באינטראקציה עם אנשים נוספים, מה שנשמע הגיוני – הרי מה כיף בלהיות בעלים של יאכטה של 100 מטר בקריביים עם 20 אנשי צוות, אם בסוף אתה משתוף לבד בלי שיש לך למי להוציא את העיניים? אנשים תמיד מספרים לך על ההישגים שלהם. כי גם אם, למשל, רצת מרתון בקצב של שיא אולימפי ואף אחד לא שמע על זה – כאילו לא עשית כלום, ומבחינתי תך כבר היה עדיף להישאר בבית ולזלזל עוגיות עבאדי במיטה.

גיל ושנתון הם מרכיבים חשובים בהבנת הכיף. בשביל ילדינו, להעביר את כל היום בצפייה בטיקטוק על הספה בסלון זה כיף. אם אני הייתי שוכב כל היום ורואה טיקטוק, לא רק שלא היה לי כיף – הייתי חוטף כפכף בראש ולידות שלי לא היה מה לאכול.

בצעירותנו היה נורא כיף לעצור בשתיים בלילה בשווארמה חיפאית מהוללת ולתקוע מנה או שתיים, כולל צ'יפס וטחינה בלאפה. היום, הכיף הזה יעלה לי בליל צרבת ללא שינה במקרה הטוב, ובבוקר של כיף במיון של רמב"ם במקרה הסביר.

עניין המינון מתאים גם לחייל שיוצא פעם בשלושה שבועות הביתה. עבורו ההגעה הביתה היא תענוג אדיר, עם פינוקים כמו מקלחת טובה ואוכל של בית, שאינו כולל רולדת עוף. ואילו לג'ובניק, שכל לילה ישן בבית, זה סתם עוד ערב שבו הוא שוכב על הספה ומשחק באקס בוקס. אם מינון הוא הסוד, ויותר מדי זה בכלל לא כיף – אז כנראה אפילו ליו הפנר, מייסד "פלייבוי", שהתגורר באיו אחוזה עם כמה עשרות דוגמניות, לא היה כזה כיף, ולהומלס שפעם אחת מצא שטר של 100 שקל על המדרכה היה יותר כיף ממנו.

שיהיה לכם כיף של סופשבוע. ✳

yairn@israelhayom.co.il

להימצא בסוויטה מדהימה במלון שישה כוכבים. לאחר כיף כי הוא גר בה, ולשני פחות כיף כי הוא מנקה אותה. אלא אם במהלך העבודה הוא ינקה גם את הארנק של הראשון, ואז תחושת הכיף תעבור צד.

גם אם זמנך בידך, כיף זה משהו שקשה לתכנן. וגם אם תכננת פעילות כיפית לפרטי פרטים, יכול להיות שבסוף היא תרגיש כיפית כמו חופשה באוקראינה (נגיד, קבעת ארוחת בוקר כיפית עם חברות, אבל אחרי דקה אחת מהן אמרה לך שאת מרשעת שמנה שעושה עיניים לבעלה). לחלופין, הכיף

איור: עובדיה בנישו

יכול להגיע לגמרי בהפתעה (הלכת לרבנות להתגרש ופגשת רב חתיך שהפך לבעלך השני. אם כי זה קצת פחות כיף לזאת שהוא היה נשוי לה באותו זמן).

האם אפשר שיהיה כיף בזמן העבודה? תלוי מה העבודה. אם אתה עובד בכריית יהלומים במכרה באפריקה, או בקטיף של כרוב סגול באוגוסט בערבה, סביר שהחלק הזה ביום שלך הוא לא ממש כיף. אני, לעומת זאת, מאוד נהנה להופיע באמפי שוני ולנגן שירים גם בקיץ, אף על פי שמבחינת רשויות המס – ההופעות הן עבודה לכל דבר. אולי בגלל זה אחד השירים שלנו נקרא "בוקר של כיף" (ולא "בוקר של כרוב").

ההנחה הרווחת היא שהכיף נוכח יותר בעיתות של חופשה

בימים האחרונים של החגים הסדרתיים בני האדם נחלקים לשני סוגים: אלו שסובלים מכל רגע, ואלו שמספרים לך כמה כיף להם בחגים (אף על פי שבפועל כנראה גם הם סובלים מכל רגע). לאוהבי החגים אין בעיה עם סופי השבוע הבלתי נגמרים, והחגים הם זמן נהדר עבורם להתנתק מהעבודה כדי לבלות, לטייל, לנפוש, להתפלל בבית הכנסת, לבנות סוכה ולפגוש משפחה. שונאי החגים מתים כבר לחזור לשגרה, שבה יש עבודה וחוגים, הילדים הולכים לבית הספר במקום לשבור את הכווננית בסלון, אין רצף של ארוחות עתי-רות מזון ומפגשים עתירי ריבים משפחתיים, ולא מלאימים להם עלי דקל מהגינה.

כחלק מהזמן הפנוי שהוענק לי בחסות החגים, נתקלתי בכתבה מעניינת של עיתונאית אמריקנית מה"ניו יורק טיימס", שיצאה לברוק מה זה בדיוק כיף ואיך משיגים אותו. מהמאמר למדתי שכיף הוא עניין מאוד יחסי, המשתנה מארץ לארץ, מתרבות לתרבות וגם בין גילים. רגעי הכיף נמדדים תמיד ביחס לרגעים שבהם לא כיף, ולכן לא ברור כמה כיף בדיוק צריך הבן אדם וכמה אחוז כיף מהיום שלנו זה מספיק. הרי אם כל הזמן יהיה לנו רק כיף – בעצם לא נדע להעריך את זה ונרגיש חרא. כשהיינו ילדים לקחו אותנו אחת לשבוע לאכול גלידה, וזה היה כיף אדיר שהחזיק אותנו שבוע שלם בעננים ובציפייה לשבוע הבא, אף על פי שהגלידה היתה על בסיס מרגרינה, או סתם קרטיב לימון עם הרבה צבע מאכל. בימינו, כשבכל פינה יש סניף של גולדה עם עשרות טעמים, כולל גלידה בטעם דרדסים וגלידה בטעם אייפה, הכיף נמשך בדיוק דקה עד שהילדים עוברים לחפש את הכיף הבא. הילדים שלנו מתלוננים לעיתים תכופות שלא כיף להם בבית הספר, ובא לך להסביר להם שיש להם טעות בסיסית: גם אנחנו היינו בבית ספר ושנאנו כל רגע, אבל לא עלה בדעתנו להתלונן שלא כיף לנו. ידענו שאנחנו חלק ממערכת החינוך, ולא חלק ממערכת הכיף. לא סתם החוק נקרא "חוק חינוך חובה" ולא "חוק אמא לא כיף לי". בצבא לא כיף, גם כי אם אתה לא הרמטכ"ל תמיד יהיה מישהו שיגיד לך מה לעשות, וגם כי קוראים לזה צה"ל – "צבא הגנה לישראל", ולא חז"ל – "חיללים עושים כיף".

בישראליות שמור לכיף מקום של כבוד. אנחנו אומרים לאורחים שהגיעו לסוכה "איזה כיף שבא" תם" (אבל היה יותר כיף אם גם הייתם מביאים משהו), או לחלופין "חבל שלא באתם – היה מה זה כיף" (אני כבר שבוע גוזר ומרביק בכיף ניירות צבעוניים ואוכל צהריים בסוכה בחברת יונים). בעבודה יש לנו ימי כיף (כי מה יותר כיף מל-

עשות קריוקי עם החבר'ה מהנהלת חשבונות), שיט כיף, "חי כיף" וכיף בעוטף; התמכרנו לממתק בשם "כיף כף" ולשמפו "מוי כיף", ויש אפילו את "שיר בכיף". ומכיוון שסתם כיף לא מספיק לנו, יש את הביטוי המכונן "על הכיף-כיפאק", שמכפיל ומעלה את רמת הכיף.

בהיבט הגיאוגרפי,

עבור ילד ישראלי כיף יכול להיות גלישה על סקיטבורד בפתח תקווה ביום כיפור, בעוד קשישה מקיגריסטון משיגה אותו באמצעות סריגת סוודר מצמר של כבשה.

גם המעמד יכול להשפיע על הכיף. שני אנשים יכולים